

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU CURRICULUM ȘI
EVALUARE**

Raionul

Localitatea

Instituția de învățământ

Numele, prenumele elevului

TESTUL Nr. 1

ISTORIA ROMÂNILOR ȘI UNIVERSALĂ

TEST PENTRU EXERSARE
CICLUL LICEAL

Profil arte

februarie, 2024

Timp alocat: 180 de minute

Rechizite și materiale permise: *pix cu cerneală albastră.*

Instrucțiuni pentru candidat:

- Citește cu atenție fiecare item și efectuează operațiile solicitate.
- Lucrează independent.

Îți dorim mult succes!

Punctaj acumulat _____

SUBIECTUL I (24 puncte)

Studiază sursele și realizează sarcinile propuse.

SURSA A.

„Trăim sub o rânduială politică ce nu are de râvnit legile altora; departe de a-i imita, suntem mai degrabă o pildă pentru unii. Numele său este democrația, fiindcă ocârmuirea statului nu se reazemă pe puțini, ci pe cât mai mulți, în afacerile lor personale, toți cetățenii sunt egali în fața legilor; drumul la onoruri în viața publică este deschis fiecăruia în măsură în care opinia publică îi apreciază talentele, după merit mai mult decât după clasa socială, sărăcia nu este un motiv de inferioritate în ochii cetățenilor și nu împiedică de a se face folositor statului pe oricine e în stare”.

(Discursul lui Pericle, în. Tucidide, Războiul peloponesiac)

SURSA B.

„Multe au fost înnoirile aduse de Lycurg, dar cea mai cu seamă a fost întocmirea gerusiei (...) deoarece cei douăzeci și opt de bătrâni se adaugau regilor, pentru ca să se împotrivescă lunecării spre democrație, dar întăreau iarași poporul, pentru ca puterea să nu se transforme în tiranie (...). A doua și cea mai îndrăzneța faptă politică a lui Lycurg este împărțirea pământului (...) a convins pe cetățeni să socotească tot pământul la un loc și să-l împartă de la început și să ducă între ei o viață de egalitate”.

(Plutarh, Vieți paralele)

Nr.	Item	Punctaj	
		L	L
1	Explică, în baza surselor, termenul <i>oraș-stat</i> .	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
2	Determină, în baza sursei B, două reforme realizate de Lycurg în Sparta Antică.	3	3
		0	0
		1	1
		2	2
3	Explică, în baza surselor și a cunoștințelor obținute anterior, afirmația lui Pericle „ <i>suntem mai degrabă o pildă pentru unii</i> ”.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
4	Compară opiniile autorilor cu referire la formele de guvernare în polisele grecești. Argumentează răspunsul cu trimitere la surse.	5	5
		L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
5	Exprimă-ți argumentat opinia cu privire la rolul cetățeanului într-un stat democratic.	6	6
		L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6
		7	7
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5

SUBIECTUL al II-lea (22 de puncte)

Studiază sursa și realizează sarcinile propuse.

„La 7 februarie 1741 Constantin Mavrocordat emite un hrisov domnesc, care prevedea un vast program de reforme în domeniile fiscal, agrar, administrativ și juridic. [...] cunoscut străinătății sub titlul de „Constituție”, fiind publicat în revista franceză „Mercure de France”. Scopul urmărit era de a-l prezenta pe domn în plan internațional în calitate de promotor de reforme, adică de *prinț luminat*. [...] Prima reformă înfăptuită de el a fost cea fiscală, care prevedea desființarea impozitului pe vite mari cornute – a văcăritului și a cuniței (impozit pe cai), și fixarea plății birului în patru sferturi pe an. [...] Mai reușite au fost reformele care prevedeau reorganizarea structurilor sociale. În anul 1741 C. Mavrocordat i-a repartizat pe boierii dregători după trei ranguri – mari, mijlocii și mici. Fiecare boier, conform rangului, primea leafă din vistieria statului. Leafa reprezenta o anumită cotă-parte din suma impozitelor de stat acumulate. [...] Funcționarii, numiți de domn și plătiți din bugetul statului, erau obligați să informeze regulat domnia despre activitatea lor. Informația trebuia alcătuită numai în limba română”.

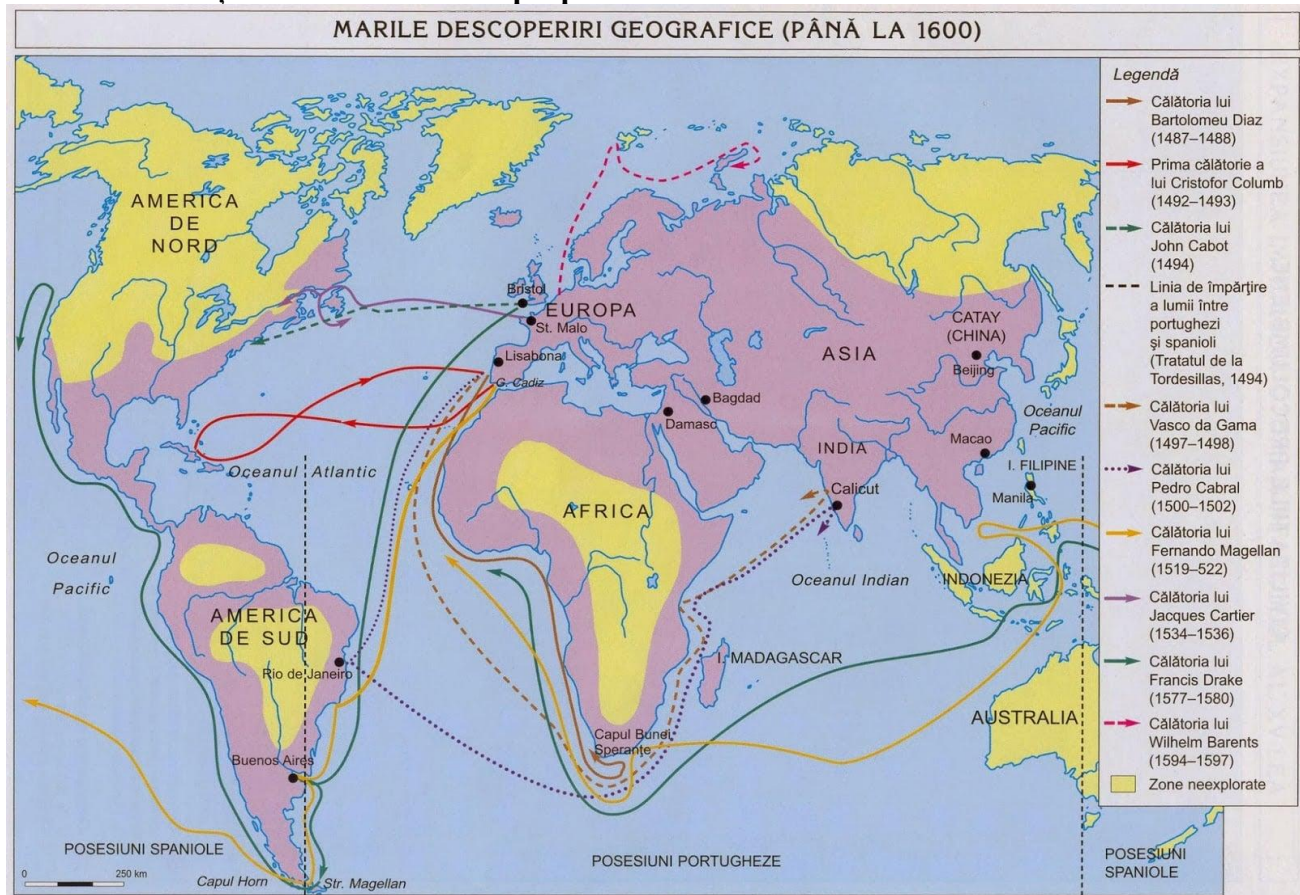
(*Cei mai de seamă domnitori români*, Chișinău, p. 123-124)

Nr.	Item	Punctaj	
		L	L
1	Identifică în sursă reformele realizate de Constantin Mavrocordat. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	0	0
		1	1
		2	2
2	Enumeră realizările lui C.Mavrocordat în domeniul fiscal reflectate în sursă. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	0	0
		1	1
		2	2
3	Explică esența reformei sociale realizată de C. Mavrocordat. Argumentează răspunsul cu secvențe din sursă. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
4	Demonstrează că domnitorul Constantin Mavrocordat a meritat titlul de „domn luminat”. Argumentează răspunsul cu trimitere la un fapt istoric. <hr/> <hr/>		

		L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6
		7	7
5	<p>Appreciază rolul lui Constantin Mavrocordat în istoria românilor. Argumentează răspunsul.</p>	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6

SUBIECTUL al III-lea (19 puncte)

Studiază harta și realizează sarcinile propuse.

Nr.	Item	Punctaj	
1	<p data-bbox="225 197 1297 297">Numește un proces istoric pentru care, harta propusă, servește ca sursă de informare. Argumentează răspunsul cu trimitere la hartă și la cunoștințele obținute anterior.</p> <hr data-bbox="225 342 1297 347"/> <hr data-bbox="225 398 1297 403"/> <hr data-bbox="225 454 1297 459"/> <hr data-bbox="225 510 1297 515"/> <hr data-bbox="225 566 1297 571"/> <hr data-bbox="225 622 1297 627"/> <hr data-bbox="225 678 1297 683"/> <hr data-bbox="225 734 1297 739"/> <hr data-bbox="225 790 1297 795"/>	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
2	<p data-bbox="225 828 1297 896">Determină cauzele Marilor descoperiri geografice. Argumentează răspunsul cu trimitere la hartă și la cunoștințele obținute anterior.</p> <hr data-bbox="225 936 1297 940"/> <hr data-bbox="225 992 1297 996"/> <hr data-bbox="225 1048 1297 1052"/> <hr data-bbox="225 1104 1297 1108"/> <hr data-bbox="225 1160 1297 1164"/> <hr data-bbox="225 1216 1297 1220"/> <hr data-bbox="225 1272 1297 1276"/> <hr data-bbox="225 1350 1297 1355"/>	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
3	<p data-bbox="225 1373 1297 1440">Formulează, în baza hărții și a cunoștințelor obținute anterior, consecințele social-economice a Marilor descoperiri geografice.</p> <hr data-bbox="225 1480 1297 1485"/> <hr data-bbox="225 1536 1297 1541"/> <hr data-bbox="225 1592 1297 1597"/> <hr data-bbox="225 1648 1297 1653"/> <hr data-bbox="225 1704 1297 1709"/> <hr data-bbox="225 1760 1297 1765"/> <hr data-bbox="225 1816 1297 1821"/> <hr data-bbox="225 1872 1297 1877"/> <hr data-bbox="225 1928 1297 1933"/>	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5

SUBIECTUL al IV-lea (35 de puncte)

Studiază sursele A-D.

Sursa A: „, ,Dacă până acuma am dus o viață de robi nevinovați ai împărăției rusești, de azi înainte sântem slobozi și ni-i îngăduit să fim ceea ce ne-a lăsat Dumnezeu – moldoveni sau mai bine zis români... Prin lupta politică. Noi trebuie să dăm mână cu mână și să întocmim din toate sufletele moldovenești o singură suflare – un partid național moldovenesc, care să lupte pentru autonomia moldovenilor, adică pentru dreptul de a avea ocârmurea lor deosebită moldovenească, de a se lumina în școlile lor moldovenești, de a se ruga lui Dumnezeu în biserica lor moldovenească, de a se judeca la judecățile lor moldovenești și de a trăi după felul și însușirile neamului moldovenesc....”

(*La luptă în unire, în Cuvânt moldovenesc, din 2 aprilie 1917*)

Sursa B: „La 2 decembrie 1917, Sfatul Țării proclamă Basarabia, Republică Moldovenească Democratică, legată cu Rusia ca stat federativ și alege un organ executiv, Consiliul Directorilor Generali. În urma dezordinelor și anarhiei, ce începea să se răspândească pe pământul provinciei, precum și a cererii de ajutor militar, adresată guvernului român de către Directori, în Basarabia intră, la 13 ianuarie 1918, armata română. Ea nu are ca scop, decât restabilirea ordinii sociale și asigurarea aprovizionării armatelor române. La 24 ianuarie 1918, Sfatul Țării proclamă Basarabia republică independentă.”

(Alexandru V. Boldur, *Istoria Basarabiei*, volumul II, Chișinău, 2016, p. 193)

Sursa C. „Toți bunii patrioți români din Basarabia erau încredințați, că singura soluție a problemei politice a patriei lor nu putea fi alta, decât unirea ei cu vechea Moldovă din trupul căreia fusese ruptă de Ruși cu o sută de ani în urmă. Gândul acesta, nemărturist, trăia ascuns în cutele cele mai tainice ale sufletului fiecăruia moldovean adevărat, ca ceva moștenit din tată în fiu, fără ca el să-și fi putut da seama. La privirea steagurilor biruitoare și a ostașilor eroici, grupați sub adumbrirea lor, precum și în urma propagandei de trezire și deșteptare a conștiinței naționale, ce se făcea, pe o scară largă, foarte largă, de o pleiadă întregă de români din vechiul Regat, din Ardeal și din Bucovina, cari veniseră la Chișinău și în celelalte centre administrative și culturale din Basarabia, se trezi în sufletul Moldovenilor dintre Prut și Nistru, idea solidarității naționale și dorul de a se reîntoarce în sânul patriei-mame”.

(Ion Nistor, *Istoria Basarabiei*, Chișinău, 1992, p. 282)

Sursa D: „În numele poporului Basarabiei, Sfatul Țării declară: Republica Democratică Moldovenească (Basarabia), în hotarele ei dintre Prut, Nistru, Marea Neagră și vechile granițe cu Austria, ruptă de Rusia acum o sută și mai bine de ani din trupul vechii Moldove, în puterea dreptului istoric și a dreptului de neam, pe baza principiului că noroadele singure să-și hotărască soarta lor, de azi înainte și pentru totdeauna se unește cu mamă-sa România.”

(*Declarația de Unire a Basarabiei cu România*)

Utilizează sursele și cunoștințele obținute anterior pentru a redacta, într-o pagină, un eseu la tema:

Soarta Basarabiei în perioada de răscruce istorică (1917-1918)

În textul tău:	Punctaj	
formulează argumente relevante (cel puțin trei), corecte din punct de vedere științific, pentru a-ți susține opinia referitoare la tema propusă;	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
formulează relații de cauză-efect (cel puțin două);	L 0 1 2 3 4 5 6	L 0 1 2 3 4 5 6
integrează critic informațiile din sursele propuse;	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
plasează în timp și spațiu evenimente/ procese/ fenomene istorice;	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
menționează o personalitate istorică care a contribuit la evenimentele/ procesele descrise;	L 0 1 2	L 0 1 2
expune ideile în baza unui plan logic care să includă introducere, cuprins, concluzie;	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
utilizează corect limbajul istoric.	L 0 1 2	L 0 1 2

